

Posudek vedoucí bakalářské práce Anny Michnové

Naturalismus v dílech Baldomera Lilla a Eugenia Cambacerese

Anna Michnová se v bakalářské práci věnuje hispanoamerickému naturalismu, jenž bývá dosti opomíjeným tématem. Zvolila dva autory, Baldomera Lilla a Eugenia Cambacerese, což je šťastná volba, neboť jí to umožňuje zkoumat různé žánry – povídky a romány – a různá prostředí: chilské doly a argentinskou, prudce se modernizující společnost s velkým přílivem imigrantů.

V úvodní kapitole A. Michnová identifikuje základní rysy naturalismu, všímá si především textů E. Zoly (které silně rezonovaly v hispanoamerickém prostředí) a poukazuje na důležitost darwinismu a determinismu. Kapitola, ač stručná, výstižně postihuje to, co je pro danou literaturu zásadní, a to, co bude dále podstatné i pro zkoumané autory a jejich díla. Autorka zasazuje Zolovy názory do dobového kontextu, všímá si např. konfliktu s katolickou církví a jako zajímavost zmiňuje Zolovu korespondenci s E. Pardo Bazán. To, co ji ale zajímá především, je recepcce naturalismu v Hispánské Americe.

Jak správně poznamenává, v 2. polovině 19. stol. tam koexistuje několik literárních směrů, které od sebe nejde jednoznačně oddělit. Odtud i specifika hispanoamerického naturalismu. A. Michnová se snaží tímto labyrintem směrů a hnutí najít cestu k textům, které ji zajímají; některé postřehy jsou zajímavé, jiné zbytečně zjednodušující, např. „Estetika modernismu se od naturalismu naprosto zásadně liší, jde o směr, který se soustředí na krásu.“ (s. 16) – nezapomínejme, že v modernismu zdaleka nejde jen o krásu (je to spíš hledání krásy, mnohdy překryté ošklivostí, krutostí apod.), a navíc právě modernistický román v sobě nese silně kritický tón, který má často blízko k naturalistickým rysům (viz např. román M. Díaze Rodrigueze *Ídolos rotos*). Jasnější vysvětlení by si zasloužil i pojem dekadence, který v českém prostředí máme spjat především se symbolismem a obecně dobou *fin de siècle*; u naturalismu spíše hovoříme doslovně o úpadku, úpadkovosti. (Dekadence „modernistická“ je navíc především spjata s estetismem, tedy antipozitivistickou představou výlučného umění.)

Byla bych ráda, kdyby autorka v diskusi lépe vysvětlila následující dvě tvrzení: „Hispanoamerický naturalismus tedy nabízí románovou analýzou esteticko-etnickosociálních postojů, ve kterých proti sobě stojí staré kreolské principy s novými, buď imigrantskými, nebo moderních kreolů a positivistů.“ (17) a „Nejznámější spisovatelé „generace 80“ se proti xenofobii postavili, ovšem někteří z nich, včetně Cambacerese, postupem času změnili názor.“ (32) Proč k tomu došlo?

Kapitoly věnované Lillovi a Cambaceresovi a jejich textům považuji za zdařilé. Autorka zajímavým způsobem pojednává společensko-historický kontext (doly v Chile, situaci na argentinském venkově a příliv imigrantů), osobní zkušenost obou spisovatelů nabízí podrobnou, čtivě napsanou analýzu vybraných povídek a dvou románů. Na dobře zvolených ukázkách dokládá přítomnost naturalistických prvků a krom postav se věnuje i symbolice řady dalších motivů (např. u Lilla déšť, smrt starého koně jako paralela k lidským osudům atd.).

Pokud jde o formální stránku textu, práce se sekundární literaturou je dobře

zvládnutá. Oceňuji množství vhodně zvolených citací z analyzovaných děl, pozor jen na některé kostrbaté formulace v překladech: „S otevřenými rty zraněné a mezi bílými tkáněmi šlach, které se ukazovaly v pozadí, doktor pokračoval v řezání, když prudký otřes děťátka, jakoby poslední pokus její přirozenosti v hledání vzduchu, jí celou zmítal.“ (36) I jinde v textu narazíme na občasné jazykové chyby a stylistické problémy, např. Hispanoamerických autorů (s.7) se mohly začít iniciovat reformy (21), „Žiji z mých rent“ (32).

Celkově bakalářská práce Anny Michnové splňuje požadavky, a proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení *velmi dobře*.

Praha, 24. 8. 2021

Mgr. Dora Poláková, Ph. D.